

Előfizetési árak:
 Egész évre 8 korona
 Fél évre 4 korona
 Negyed évre 2 korona
 Egy szám ára 20 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

POLITIKAI HETILAP

Hirdetéseket felvesz lapunk kiadóhivatala és az Általános Tudósító Vidéki lapok központi hirdetési osztálya Budapest VII., Erzsébetkörút 41. sz.

Párvy püspök.

Üdvözljük Párvy szepesi püspököt magyaros lelkünk egész melegével. Üdvözljük őt abból az alkalomból, hogy egyházmegyéje területén, különösen Liptóban, főpásztori hatalmának teljes szigorával lépett fel azokkal szemben, kik papi mivoltukat nem szent és magasztos hivatásuk, hanem a lezajlott választásokkor bűnös, nemzet- és államellenes irányzatok szolgálatának érdekében érvényesítették. Aki ludas, vegye el bűnének méltó jutalmát, mert ez úgy van jól és helyesen.

Mi már egy évvel ezelőtt rámutattunk arra a folyton terjedő mozgalomra, melyet néhány magáról megfeledezett katolikus pap, a tót néppárt égíse alatt, katolikus színezettel, de valójában nemzetiségi irányzattal kezdeményezett. Fájdalom, akkori felszólalásunk csak a pusztába kiáltó szót maradt s az izgatás, az államellenes aknamunka, kihasználva e czélból a templomok szentélyét, a prédikáló széket, a lelkek felett nyert hatalmat, leszállva a csapszékek orgiáiba, folyt tovább, serényen és akadálytalanul. És mi lett az eredmény? Pozsonymegyében négy, Liptóban egy, Arvában egy, összesen hat választókerület esett áldozatul a lelketlen izgatásnak, melyek közül hármat képviselnek az egyháznak engedelmességet fogadott papi személyek.

Valóban megdöbbentő, a magyarságra nézve pedig szegényteljes eredmény. De mi, akik ismerjük az eszközöket, ismerjük a módot, melyeknek büntetlen kihasználásával ezt a jóra való népet a nemzetiségiek táborába terelték, egy cseppet sem csodálkozunk az agitátorok kivívott sikerein.

Azok közt az áldatlan politikai viszonyok közt, midőn a magyar nemzet ellenségeinek minden szabad volt, nem is történhetett az másképp. Az akkor elvetett konykoly magas gazzá burjánzott s az egyre terjedő, s mindinkább szélesebb mederben hőmpolygó garázdálkodásnak pedig a

helyi politikai hatóságok, a letűnt, szegényteljes kormányzat jóindulatu elnézésével, sőt egyenes erkölcsi támogatásával szemben, a megvárható eréllyel gátat vetni nem tudtak, igen sok helyen pedig — mondjuk ki őszintén — nem mertek.

Csak azon csodálkozunk, hogy a magyar egyházi főhatóságok, melyeknek alantasai közül a konkolyhintők igen számosan kerültek ki, melyeknek keze semmiféle irányban megkötve nem volt, melyeknek szabad rendelkezési joga az egyházi férfiak soraiból kikerült agitátorokkal szemben érintetlenül fennállott, mindjárt a mozgalom kezdetén miért nem léptek fel oly eréllyel, melyet a magyar állam jól felfogott érdeke, a magyar nemzet üdve és boldogulása s a kat. egyház századok óta ismert tekintélye megkívánt és elvárt volna. A legutolsó időkben történt beavatkozás már későn volt, mert akkor már a népszertőség mámorító levegőjétől megittasult tisztelendő urak nem igen hederítettek XIII. Kelemen pápa tiltó rendelkezéseire.

De ne rekrimináljunk! A baj megtörtént! Most már nem marad más hátra, mint gyógyítani ott, hol a felvidéki nemzetellenes mozgalom sebet ütött, seperi ott, hol az egészszertelen korszakból szemét maradt hátra!

A hazafias kormány feladata lesz, hogy a politikai hatóságokat kellő és szükséges instrukciókkal lássa el arra nézve, hogy az izgatók körmére koppinthatassanak. A kormány feladata lesz szigorú utasítással ellátni az egyes igazgató hatóságokat a tekintetben, hogy mindazokat, kik az állam szolgálatában állanak, vagy a magyar államtól akár közvetve, akár közvetlen szolgáltatásokat élveznek, legyenek ezek papok, tanítók vagy egyéb állami funkcionáriusok, de nemzetellenes izgatásokon kapatnak, azonnal és kiméletlenül felfüggeszsek.

Félre a kimélettel és nagylelkűséggel! A türelem a szamarak erénye! Mi pedig ne akarjunk azokká lenni! A világi hatalommal karöltve kell

dolgozni a Felvidék szegényteljes állapotának megjavításán az egyházi főhatóságoknak is. Ki kell irtani a gazt bátor kezekkel. Nem szabad tűrni, hogy a templomok magasztos szentélyeinek titokzatos esendjét kortes szónoklatok zavarják, nem szabad tűrni azt, hogy a lelki épülés végett összesereglett hívek százai a gyűlölködés magvával szívükben távozzanak arról a helyről, hol a felebaráti szeretet mindent felölelő tanai volna hirdetendők.

A seprést, a tisztogatást megkezdte Párvy szepesi püspök ő méltósága! Ragadjon a jó példa, mert ha most sem ébredünk a szükséges öntudatra, akkor megeshetik, hogy: sero medicina paratur.

E bátor fellépéseért üdvözljük a szepesi püspök urat! Az Isten éltesse!

A tót nemzetiségi törekvések a történelmi igazság Világításában.

VI.

Tótok lázadása 1848-ban Hurban, Stúr és Hodža vezérlete alatt.

Hurban és társai azt hitték, hogy mihelyest az ország határát átlépi, azonnal a tótok ezrei fognak hozzájuk csatlakozni. Nos, ebben a reményükben alaposan megesalatkoztak a hurbanisták.

Egy szemtanu a hurbanistáknak Miavára való érkezéséről ezeket írja:

Miava közelébe érve, Ivanov tizedest tizenkét emberrel és egy dobossal előőrsre rendelték, a csapat pedig, amely 250—300 emberből állhatott, este Miavának tartott. A következő nap hajnalán, alighogy derengeni kezdett, a távolból nagy láрма és jajgatás hallatszott, amelyből e kiáltások voltak kivehetők: „Meneküljete, meneküljete, minden el van veszve!” Ivanov tizedes a hang után indult s csakhamar Hodzával találta magát szemközt, aki siető lépésben rohant feléje s egyre csak azt kiabálta, hogy: „Meneküljete, meneküljete!”

„Hát mi történt?” kérde Ivanov. „Hát az történt, hogy Miaván már várt minket az ellenség s összes szekereinket, fegyvereinket és lőszerünket elvette tőlünk. Minden el van veszve, meneküljtek!” s ezzel tovább rohant. Alighogy eltűnt, már egy másik dörgő hang volt hallható, amely átkozódva, szitkozódva azt kiabálta csehül, hogy: „Verräter, zradce počkej, však ti ja navarim!” („Várj csak, áruló, majd elbánok veled!”) s e hang a Janečeké volt, aki Hodža nyomában rohant s az Ivanov nevét kiabálta.

A dolog pedig úgy történt, hogy Miaván egy század (230 ember) rendes katonaság feküdt Ceccopieri ezredéből, csupa talián. Ezek mindjárt azzal fogadták a hurbanistákat, hogy mindent elszedtek tőlük, amit azok magukkal hoztak. A megrakott szekeret egy, a község alsó végén álló emeletes ház udvarára vontatták, ahol el voltak szállásolva, többet pedig nem törődtek a hurbanistákkal.

Már most hogyan kapják vissza a holmijukat? — ezen törték a fejüket a hurbanisták. Jó szerivel hogy visszakaphassák, arra nem számíthattak, így hát erőszakkal vissza kellett venni. Egész csendben, nehogy őket valaki észrevegye, a hurbanisták egy kis csapatja a község felső, egy másik pedig annak alsó végére ment. Janeček egész titokban megparancsolta, hogy azt a bekerített kertet, amely a kérdéses emeletes ház előtt elterült, szállják meg és huzzák ki a kerítés karóit, — ami sikerült is, mire aztán adott jelle a hurbanisták a kerítést ledöntötték, a katonai őrséget megtámadták, Ivanov pedig tizenhárom emberrel az udvarra rohant, ahol a kis csapat puskáit a lőporos hordókra irányította, azzal fenyegetődzvén, hogy azon esetre, ha a katonák ellentállának, a puska-poros hordókba tüzelte. Csakhamar a többi hurbanisták is ott termettek s mivel a katonaság tisztje nem akarta, hogy embereivel a légbe röptessék, de meg azután parancs nélkül nem mert intézkedni, a hurbanistákat nem akadályozta meg abban, hogy holmijukat onnan elcipeljék. A kis olasz katonacsapat azután kivonult Miavából s Brezován át Verbóra ment, onnan pedig pár nappal később a nemzetőrökkel Hurban ellen indult, aki ekkor már megszállta volt Brezovát.

Mihelyest Hurbannak már nem volt Miaván az ellenségtől mit tartania,

azonnal egész erővel azon törekedett, hogy táborát gyarapítsa, erősítse. Kiküldte tehát ágenseit a szomszédos községekbe és az irtványokra, hogy mindenféle ígéretekkel, ha pedig kell, fenyegetésekkel is, a férflakosságot arra bírják rá, hogy a Hurban csapatjához csatlakozzanak. S tényleg mihamar vagy 500 irtványos csődült össze, akik csepővel, kaszával, fesszével voltak fölfegyverkezve. Ezek az emberek abban a meggyőződésben szálltak a Hurban táborába, hogy meg lesz nekik engedve, hogy a földbirtokosok birtokait s a kereskedők boltjait kirabolhassák, elpusztíthassák, amihez csakhamar hozzá is fogtak s kivált Vágújhelyen és környékén nagy károkat okoztak, ahol a kereskedőket megtámadták. Csak a trencsényi nemzetőrök gyors segítsége mentette meg a vágújhelyi lakosságot a végleges elpusztulástól.

Szeptember 19-én nagy négyülést tartottak Miaván a hurbanisták. Hurban, mint a gyűlés elnöke, felhívta a közönséget, hogy ragadjon fegyvert és hogy keljen föl, mert most van erre a legjobb alkalom, amikor már a szerbek és horvátok is fölkeltek. Azután pedig, hogy megmutassa a népnek, hogy a hatósággal szembe mer szállani, kijelentette, hogy a régi miavai jegyzőt és bírót hivataluktól megfosztja, akiknek helyébe új jegyzőt és bírót nevezett ki. A régi miavai jegyző és bíró azon polgárokhoz tartoztak, akik a hurbanisták lázadásában résztvenni nem akartak, sőt a Hurban és társai vállalkozását a leghatározottabban elítélték. Így hát érdekében állott Hurbannak, hogy helyükbe a maga embereit ültesse. Az összesereglett nép meglepetését még fokozta a következő szónok, Štúr Lajos, aki szenvedélyes beszédében kihirdette „a tót nemzet önállóságát” s kijelentette, hogy a magyar miniszteriumnak s az általa felállított hatóságoknak engedelmeskedni nem fognak, aki pedig mégis engedelmeskednék a magyar kormánynak és hatóságoknak, azt a tót nemzet ellenségének jelentette ki Štúr. Azután felhívott mindenkit, akinek ép tagjai vannak, hogy fogjon fegyvert és álljon a hurbanisták zászlója alá. Hasonló értelemben beszélt Valasek Samu is, aki, hogy szavainak nyomatéka legyen, indítványozta, hogy aki a hurbanistákkal nem tart, annak rombolják le a házat.

A lázadás terjesztésénél azon tervek szerint jártak el a hurbanisták,

amiket a szerb és horvát fölkelőkkel együttesen megállapítottak Bécsben. Mint a szerbek és horvátok, azonképen a hurbanisták is mint a magyar kormány s az összes magyar hazafiak ellensége léptek föl. Mindjárt az első fölléptükkor kihirdették, hogy a magyar kormány iránt, engedelmesek lenni nem akarnak s felhívták a közönséget, hogy hasonlóan cselekedjék. Egész dühvel vetették magukat a hazafias magyar lakosságra. Az ő céljuk az volt, hogy mentül nagyobb békétlenséget és zavart támasszanak, hogy így a magyar miniszterium helyzetét mennél jobban megnehezítsék, az ország ügyeinek rendezésére célzó törekvéseit megfússák.

Mindjárt a miavai gyűlés után Felhívást küldöztek szét a tót közönséghez, a papokhoz, tanítókhöz, sőt a katonasághoz is. Ezen felhívásban arra intik, emlékeztetik a tótokat, hogy „ezen emlékezetes esztendőben mosolyog a szabadság sok nemzetnek és sok járom hullott le a vállukról” s felhívják a tótokat, „fogjanak fegyvert az ő szabadságukért”. Mintha a pozsonyi országgyűlésen alkotott törvények nem az összes magyarországi lakosokat s nem egyenlő mértékben tették volna a jogok és szabadság részeseivé! Ezen törvények alapján a tót épp oly polgári jogokban részesül, mint bárki más. Legnevezetesebb vívmánya volt ezen törvényeknek a felelős magyar miniszterium kinevezése. Minden igaz magyar hazafinak örömtől dobbant meg a szive, mikor az országban elterjedt a hire, hogy V. Ferdinánd király teljesíti a nemzet kívánságát; kinevezi a felelős miniszteriumot; csak a nemzetiségi izgatók nem érezték együtt a nemzettel, s az általuk kiadott felhívásban nyíltan hirdetik, hogy ők ellene szegülnek a magyar kormánynak, amelyet szerintük a pozsonyi országgyűlés „erőszakolt ki a királytól”. S miért szegülnek ellene, miért kelnek fel a magyar kormány ellen? Mivel aranyat, ezüstöt gyűjt országszerte, katonákat toboroz a szerbek és horvátok ellen, akiket Hurban, Štúr és Hodža „szláv testvérek”-nek hirdet. Ezeket a párttűtő lázadókat tehát magukhoz közelebb állóknak tekintik Hurbanék, mint a hű magyar hazafiakat; testvéreiknek nevezik őket, de ellenségtünek tekintik s hirdetik a magyarországi polgárokat, akik készek megvédeni e hont a lázadók ellen.

Az általános titkos választói jog és a tót nemzetiség.*)

I.

Az emberiség értelmében időközünként ismeretlen fogalmak, nagy horderejű eszmék merülnek fel, hogy felőlölve a mindenséget, az általános érdeklődés folytán megvilágítva, egyenessék a haladás útját. Ezredéves hazánknak erejét évszázadokon keresztül emésztette a nemzetiségi gyűlölség s a napi politikának legnagyobb kérdését mindenkoron az képezte, miként oldható meg legradikálisabban a nemzetiségi kérdés, miként lehet biztosítani a magyar faj szupremáciáját, miként lehet békés uton beleolvasztani nemzetünk testébe a hazánk területén lakó különböző nemzetiségeket?

Már két évized előtt erős magyarosítási mozgalom indult meg az országban s e hazafias törekvés eredménye, valamint a mozgalom nyomában támadt visszahatás arra tanított bennünket, hogy erőszakos uton egyetlen nemzetiséget sem lehet nyelvtől megfosztani, szokásából kivetkőztetni, avagy erőszakkal magyarosítani. A magyarosítás vezetői távolról sem akarnak a nemzetiségekre erőszakos uton hárni, de főtörekvésük, hogy a magyar fajnak, mint államalkotó és főtartó elemnek főmaradását békés uton biztosítsák.

Utóbbi időben az egyre hatalmasodó, demokratikus világfelfogás nálunk is fogékony talajra talált. Az öntudatra ébredt emberi gondolat nem tűri tovább a békókat; a szociális tanok terjedésével kialakul egy közvélemény és megjelenik közhely alakjában: Az ember egyenlően születik, egyenlően hal meg, életében se legyenek hátráltatók ellentétek. E korszerű változás hozta létre az általános titkos választói jog eszméjét.

Minden más országban lehet vita tárgya az általános és titkos választói jog, nálunk nem lehet és nem szabad, hogy legyen, mert a nemzetre életkérdés a választói jog kiterjesztése. Hiszen e reform nem hirdeti tulajdonképpen valami új igazságot, csak régi igazságtalanságot akar megszüntetni. Érvényesíteni akarja azt a megdönthető igazságot, mely szerint jogot követel mindenki, akinek vállaira terhet ró az állam.

* A koalíciós kormány a király határozott kívánására programjába vette az általános választási jogot is, amelyet Kristóffy József volt belügyminiszter propagált, mint olyan nemzeti reformot, amely nemcsak hogy elkerülhetetlen, hanem amely egészségesebb parlamenti életet is fog teremteni Magyarországon az eddiginél. Széll Kálmán volt miniszterelnök a „sütébe való ugrásnak” nevezte ezt a tervet s az azóta megszint szabadelvű párt sohasem tudott megbarátkozni ezzel az eszmével, a néppárt sem; a függetlenségi és 48-as párt a választások alkalmából az általános választási jogot is írta zászlójára, de — a legmagyarabb pártlétén — ennek hamaros megvalósítására és törvényi iktatására aligha gondolt komolyan, mikor pedig a többi pártokkal koalícióba lépett, egészen kikapcsolta programjából ezt a kérdést, amellyel azonban most, hogy pozitív törvényalkotás szüksege előtt állunk, minden pártban komolyan meg kell hányásvetni, mert a nemzetre aligha lehet közömbös, hogy a társadalom minő elemeiből alakulnak meg törvényhozó testületei. Mi első sorban a tót nemzetiségi törekvésekre s ezek következményeire való tekintettel kívánunk egy cikksorban hozzászólni az olvasóinkat is bizonyára érdeklő kérdéshez s szívesen vesszük az olvasóink köréből való komoly hozzászólást is, hogy az eszmék mennél jobban tisztázzanak.

Szerk.

A művelt világon mindentűt régen be is látták, hogy mindenkinek joga van befolyani sorsának intézésébe, belátták, hogy ez állapot tarthatatlan s az általános titkos választói jogot ép oly természetesen találjuk, mint azt, hogy mindenkinek joga van a világsághoz, vagy a levegőhöz.

Nálunk nagy aggrályok merültek fel az iránt, hogy az általános választói jog behozatala nem-e venné ki a vezető szerepet a magyarság kezéből a nemzetiségi vidékeken.

A választói jog kiterjesztésének előharczosaival keveset foglalkoznak a nemzetiségi kérdésekkel; a reform keresztülvételére inkább az utóbbi évtizedek szomorú választási története ösztönzi. Ugyanis tagadhatatlan, hogy a magyar parlament 1867 óta épenséggel nem a magyar nép akaratának volt hű képviselője. A megválasztott parlamenti többség sokszor szolgálataiban állott annak, aki számára anyagi és erkölcsi tökélet biztosított. A magyar választások története a korrupciónak olyan bizonyítékait szolgáltatta, hogy azt ma már nem lehet orvosolni sem másféleképpen, mintha lehetne tesszük a korrupción. De bármily lényeges is a választási korrupciónak örökre való elnémitása, az általános választói jog kérdésénél soha sem szabad szem elől tévesztetni a nemzeti érdekeket. Vezető államférfiaink közül még akik ellenségei voltak a régi választási rendszernek, azok is a legnagyobb óvatossággal keresték a megoldást. Így Széll Kálmán idejéből a választási eljárásról szóló 1899. XV. t.-cz. s az inkompatibilitásról hozott törvény örök emlékoszlopa a magyarországi választási korrupciónak, de Széll Kálmán maga is fél e reformtól, korainak tartotta keresztülvételét, mert attól tartott, hogy a magyar hegemonia érdekeit keményen érinti. Fontosabb, sürgősebb kérdéseket vélt megoldandóknak.

Tempora mutantur. A reform kérdése sokkal elemibb erővel került felszínre, senhogy akadályt lehetne gördíteni, avagy jelentőségét kisebbiteni, de mindenesetre nagyobb körültekintésre és óvatosságra ad okot s tárgyilagosan, a statisztika világítása mellett fogjuk mérlegelni, milyen átalakulásokat hoz majd a reform a nemzetiségi vidékeken, nem-e lesz veszélyeztetve a magyar faj szupremáciája a Felvidéken?

A választói jog kiterjesztésének legrajongóbb hívei is aggodalommal tekintenek ama statisztikai adatokra, melyek sok tekintetben igazat adnak azoknak, kik a jelenlegi állapotok mellett a választói jog széleskörtű kiterjesztése által az államalkotó és fentartó magyar faj politikai befolyásának gyengülésétől tartanak. Ugyanis ha a mai nemzetiségi viszonyokat tanulmányozzuk, azt fogjuk tapasztalni, hogy a magyarság szaporodik ugyan némiképpen: de ezt leginkább a németek és a zsidóság rohamos magyarosodásának, továbbá a magyar gyárakban nagy számmal dolgozó tót munkások ugyszólván kényszerül alkalmazkodásának köszönhetjük.

A nemzetiségek valódi, jóakaratu asszimilálódásával alig találkozunk. A Felvidéken lakó tótok például, elteltünk faji tulajdonságaikban rejlő ellenálló erejüktől, a szellemi képességek oly alacsony fokán állanak, hogy sem az általános műveltség, sem pedig a nyelvek iránt fogékonysággal nem bírnak.

Ugy a felvidéki tótoknál, mint az eddigi oláhoknál szembetűnően nyilvánult a lefolyt

századok alatt e nemzetiségeknek szívós ellenálló erejük, valamint csekély asszimiláló képességük, mégis, ugyszólván féltelnek voltunk az idegen nyelvek terjeszkedésével szemben mindaddig, míg a folyton szaporodó nemzetiségek, a külföldi bujtogatások által tömör akcióba lépve, csaknem a magyar nemzeti állam fennmaradását veszélyeztették. Tapasztalati tény, hogy a tótok, kik részint mint drótotótok, részint mint aratók keresztül-kasul járják az országot, sokszor a legmagyarosabb vidéken is meghonosították nyelveiket, mert a legtöbb helyen, ahelyett, hogy a tót elem megmagyarosodnék, honossá teszi az azelőtt talán soha nem hallott tót nyelvet. De ha a magyar ember még el is zárkózik a fótosodás áramlatától, az bizonyos, hogy a kölesönös házasságból származó új nemzedék nagy részben a tót nyelvet fogja kultiválni.

A nemzetiségek térfoglalásának oka hazánkban részint annak földrajzi fekvésében, részint a nap-nap után hatalmasodó nemzetiségi sajtó, mely utóbbi időben valóságos nemtelen módon küzd állami eszmék ellen.

A szomszédságban élő csehek, morvák valóságos ostromot folytatnak s a legnagyobb lelkiismeretlenséggel használják ki bujtogatásukkal békés természetű tőljaink hiszékenységet; lassan-lassan ébresztgetvén az elégedetlenséget, melynek folytán mind erősebben ébred a nemzeti önérték és az elkülönítés vágya.

A magyarosodás csökkenése újabb tápot ad a pánszlávizmusnak, melynek a külföldi sajtó folyton több hívtó szerez.

Mondhatjuk, hogy a magyarnak túlságos engedékenység és nagylelkűsége az oka annak, hogy mai napig sem tudtuk magunkba olvasztani a hazánk területén letelepedett s minden favainkban osztozkodó nemzetiségeket s ezer éven át sem tudott gyökeret verni oly egységes harmonia, mely egyéletereis államnak alapját, létföltétét képezi.

A különválás, elszigetelés főoka természetesen a különböző nyelv, mely az intelligencia és nép közé oly gátat vet, mely mindjobban elődéli, sőt kiélesíti az osztályharczot s törekvéseiben is szétválasztja nemzetünknek a kivándorlás által amugy is csökkenő népét.

Ha külföldi ember kerül hozzánk, az ugyan hiába keresi ama külső megnyilatkozásokat, jellemző vonásokat, a nemzet beléletében nyilvánuló szerves kapcsolatokat, melyek egyéletereivel bíró, eszményi nemzeti államnak jellegét, ismertető bélyegét képezik.

Figyeljünk csak meg a Felvidéket; keresni kell a jeleket, melyek a magyarságot jelentenek.

A ruházat nem magyar, a nyelv idegen, a szokások eltérők, úgy, hogy a magyar nép megnyilatkozó szellemét olykor egyes vidékeken nagyióval kell keresnünk és a külföldi bujtogatás, nemzetiségi tanok, a szociálizmus terjeszkedések, a demokrata irány térfoglalása mind sürgetőbben mutatják a magyar állam vezető embereinek, hogy minél előbb lerázzák ama közönyt, mellyel a nemzetiségek elszigeteltségével szemben viselkedtek s minden eszközt meg kell ragadni, hogy az asszimilálódást lehetővé tegyék. Ezt sürgeti leginkább a küszöbön álló választási reform is, mely a statusquo megmaradása mellett végveszélybe dönthet: magyar nemzeti államot.

Megyei élet.

A közigazgatási bizottság ülése.

A közigazgatási bizottság a folyó hó 12-én tartotta első rendes ülését az alkotmányos éra beköszöntése óta. Az ülésen már az alkotmányos főispán, *Justh Ferencz* elnököt, kit a terembe léptek a megjelent bizottsági tagok, mint régi jó ismerőst szokás, örömmel és lelkesedéssel üdvözöltek.

A főispán elfoglalván az elnöki széket, a szép számmal megjelent bizottságtagokat lelkes szavakkal üdvözölte, egyszersmint a jövőre nézve kikérte azok buzgó és szives támogatását.

Az ülés megnyitása után a következő ügyek kerültek előadásra:

Benczky Akos dr. főjegyző előadja *Klepács Teréz* házépítésre vonatkozó kérvényét. Miután az építkezés a Kassa-oderbergi vasut tűztávlatán belül esik, a kérvény elbírálás végett a vasuti és hajózási felügyelőségnek küldött meg. Ugyanezen eljárás alá esett *Kafenda Frigyes* ruttkai és *Kulfán Samu* töröcszentmártoni lakos kérvénye is.

Bemutattott a kereskedelemügyi m. kir. miniszter leiratát, mellyel a töröcszentmártoni cellulosegyárnak új iparvágányok megépítésére az engedélyt megadja. Az engedélyt azon értesítéssel adatot ki az érdekelt gyár igazgatóságának, hogy a vasutépítés befejeztét, a műtanrendőri bejárás megejthetése végett, az alispáni hivatalnál tudassa.

Bemutajta *Cziger Alajos*, *Fujkó József* és *Schwarz Ilés* kivételes nősülési engedély megadására vonatkozó kérvényei. A kérvények pártolól a honvédelmi miniszterhez terjesztettek fel.

Csepessanyi Sándor tb. főjegyző bemutatja a helybeli cellulosegyár felebbezését a vármegye alispánjának azon határozata ellen, melyben az a jahodniki malomestornara jobb partja mentén 1905. évi december hó 20-án beállott árviz folytán előállott károokra nézve a kártérítési kötelezettséget megállapította. A felebbezett határozatot a közigazgatási bizottság indokainál fogva jóváhagyta.

Bemutajta *Vladár Kálmán* felebbezését az ellene folyamatba tett mezőrendőri panasz ügyében. Az elsőfokú ítélet helybenhagyott.

Az V. számú csendőrkertletti parancsnokságnak utadó ellen beadott felebbezése kiegészítést végett visszaküldött.

Bemutajta a m. kir. miniszter rendeletét a községi közduloutakra vonatkozó adatok felterjesztése tárgyában. A szükségelt adatok a miniszteriumnak megküldettek.

Bemutajta a belügyminiszter leiratát, melyben a tótrprónai anyakönyvvezetői állás betöltését sürgeti. A közigazgatási bizottság a megüresedett állásra *Brula János* jegyzői irnokot ajánlja.

Ezután több ápolási költség elengedése, illetve az állampénztár terhére leendő átvétele iránt beadott községi kérvények, valamint néhány illetékességi ügyet adott elő.

Borbély Kálmán kir. főmérnök előadja, hogy a jánoshegy-priekopai ferenyhatalomosi közútra szállított kavics nem felel meg minden tekintetben a vármegyével kötött szerződés feltételeinek. Utasítja ennél fogva a közig. bizottság a vállalkozókat, hogy jövőben a mondott utvonatra a szerződésnek megfelelő kavicsot szállítson, mert mindaddig, míg a kavics teljesen kifogástalan nem lesz, kereseti összegek részükre ki nem utaltatnak.

Berecz Gyula kir. tanfelügyelő bemutatja a stubnyafürdői főszolgabíró előterjesztését a jaszenovói állami elemi iskola tulajdonát képező ingatlan eladása tárgyában. A községi előjáróság az ingatlan újbóli megbecsülésére hivatott fel.

Bemutajta a ruttkai iskolai alapvagon tulajdonát képező ingatlan eladására vonatkozó szerződést. A szerződés a tisztai ügyész véleménye alapján jóváhagyott.

Haas Jakab dr. bemutatja a vármegye közegészségi állapotára vonatkozó 1906. évi április havi jelentését.

E szerint a hevenyfertőző kórok közül a következő esetek fordultak elő:

Kanyaró: Jahodnikon 1, gyógyult 1. Töröcszentmártonban 22, gyógyult 21, meghalt 1. Tarnón 1, gyógyult 1. Lipőczon 2, gyógyult 2. Tótrprónán 3, gyógyult 3. Hadvigán 4, gyógyult 2, maradt 2. Szlovánban 3, gyógyult 3. Szklenón 2, további kezelésben maradt 2.

Vörheny: Divéken 3, gyógyult 2, maradt 1. Szentmihályon 1, gyógyult 1.

Ronsólorokló: Szucsányban 1, gyógy. 1. Jaszenovón 2, gyógyult 2.

Hasi hagymáz: Turánban 1, maradt 1. Rudnón 1, gyógyult 1. Szklenón 3, gyógy. 2, meghalt 1. Dubovón 1, meghalt.

Orvosrendőri hullaszemle végeztetett Felsőstubnyán, hol egy három éves fiú a kutba fult. A védhímlő oltások az egész megye területén bevégeztek.

Orvosi bizonyítvány 4 esetben állított ki. És pedig: 10 orvosi látlelet, 15 orvosi bizonyítvány, 17 könnyű és 2 súlyos testi sértsérből.

Liszky Bálint kir. pénzügyigazgató jelentése szerint a mult április hóban a vármegye területén befizettetett egyenesadóban 11443 korona 24 fillér, hadmentességi díjban 60 k., országos betegápolási pótdóiban 434 korona 97 fillér, amely összeg a mult évi befizetéshez képest egyenesadóban 5597 korona 64 fillérral, hadmentességi díjban 16 koronával, országos betegápolási pótdóiban 225 korona 14 fillérral volt kezdvezőbb. Ezen befizetések számbavételével az elmult hónap végével hátralékban maradt egyenesadóban 314330 korona 59 fillér, hadmentességi díjban 14285 korona 50 fillér, országos betegápolási pótdóiban 11962 korona 39 fillér. A kir. pénzügyigazgató jelentése tudomásul vétetett.

Több tárgya a közigazgatási bizottságnak nem lévén, az elnök főispán, a megjelent bizottsági tagok szívélyes tüntetése mellett, az ülést bezárta.

Fürdőkonviktus Stubnyafürdőn.

A szünidei fürdőkonviktusok bizottsága, a tavalyi sikeren felbuzdulva, a f. évben lényegesen kibővítette és kiterjesztette működési körét. A középiskolák (gimnázium és reáliskola) kívül bevonták a többi középiskola iskolákat: a felső kereskedelmi és polgári iskolákat és a tanítóképzőket s hogy az e néven előreláthatólag fokozott mértékben jelenkező szükségletnek megfelelően, a konviktusok számát is szaporította és mindegyikben a szünidei hónapoknak megfelelően két-két négyheti turnust tart fenn. A közokt. miniszterium f. évi április 4-én 5215. eln. sz. a. kelt rendeletében kijelenti, „hogy a szünidei fürdőkonviktusok iránt a legnagyobb

érdeklődéssel viseltetik és a viszonyok kedvezőbbre fordultával az arra irányuló tárgyalások elől sem fog elzárkózni, hogy a fürdőkonviktusok esetleg állandó segélyben is részesüljenek.“ A miniszterium egyuttal „megengedi, hogy a középiskolai tanárok és tanulók körében a folyó tanévben a konviktusi alapra pénzugyjtés rendeztessek.“ Ugyan ebben a rendeletben olvassuk végtül, hogy „ha az egyes beteg tanulók maguk folyamodnak a Bizottság utján segélyért a czélból, hogy a szünidőben a konviktus tagjai lehessenek, esetleg a megfelelő összeg engedélyzését megfontolás tárgyává tesszem.“ A bizottság ennek alapján felhívást intézett a hazai középfokú iskolák igazgatóihoz, amelyben őket gyűjtésre hívta föl.

Ez évben *Lipiken*, *Stubnyafürdőn*, *Strázzán* és *Balatonberényben* állítatnak fel ilyen fürdőkonviktusok, amelyek mind megfelelő felügyelet mellett gondoskodnak az ifjak szórakoztatásáról és gyógyulásáról.

A stubnyafürdői fürdőkonviktusra való tudni valók a következők:

Stubnyafürdő a töröczi fensikben fekszik, kies vidéken, 518 m. magasságban. Hőforrásai gyomor- és bélbajoknál, továbbá csuzos és közsvényes bántalmaknál kiválóan eredményesek. Tuberkulotikus és szívhajos tanulók nem vehetők fel.

Ezen konviktus, amennyiben kellő számú tanuló jelentkezik, szintén két négyheti turnusra lesz rendezve, m. p. július 2—29. és július 31-től augusztus 27-ig. Felvehetők az összes középfokú iskolák tanulói; érettségiző tanulók rendszerint nem. A tanulók az 5 korona felvételi díjon kívül fizetnek a napi teljes ellátásért 3 koronát, négy hétre tehát 48 koronát. Ennek fejében kapnak közös lakást (szobák nagysága szerint 4—8 tanuló egytt), reggeli (tej, kávé vagy kakaó kenyérrrel), ebédet (leves, 4-szer hetenként marhahús főzelékkel és tészta; 2-szer hetenként és vasárnap pesenye és tészta, mindenkor kenyér), vacsorát (3-szor tejeséltel vagy tészta, 4-szer husélt s mindenkor kenyér); továbbá délelőtti és délutáni uzsonnát (d. e. vaj vagy turó kenyérral, d. u. tej vagy kávé kenyérral).

A 3 korona napi egységárban befoglaltatik az orvosi felügyelet és a fürdő használata is; a fürdőruháért mindenkor külön 15 fillér fizetendő.

A fizetéses helyeken kívül szegény, de érdemes tanulók részére két ingyenhely áll rendelkezésre, m. p. egy-egy az Országos Balneológiai Egyesület üsztündijából és a fürdőkonviktusi alap terhére. Akik ezen helyekre pályáznak, kellően (iskolai értesítő, orvosi és szegénységi bizonyítvány) felszerelt folyamodványaikat az illető iskola i. tósága utján legkésőbb május 10-ig a bizottság elnökéhez küldjék be. Hogy az illetők a turnusba fognak beosztatni, azt a jelentkezések arányához képest a bizottság állapítja meg.

A tanulók fogymel tekintetben a felügyelő tanároknak, orvos-egészségügyi tekintetben a fürdő orvosának vannak alávetve. A jelentkezés a „Jelentkezési Lap“ alapján történik, mely kitöltve 5 kor. felvételi díj és 20 kor. előleg kíséretében a bizottság elnökéhez küldendő, aki erre kiszolgáltatja a „Felvételi Jegy“-et. Ez, aki a végleges jelentkezés után visszalép, csak az előleg felének visszatérítésére tarthat igényt. A további tudni-

valókat illetőleg utalunk a „Szervezeti Szabályzat”-ra, melynek pontjait különös figyelmébe ajánljuk az érdekelte szülőknek.

Az oda- és visszautazásra jogosító kedvezményes jegyek, amennyiben kieszközölhetők, idejében meg fognak küldetni. Azok, akik Budapestről vagy Budapesten át utaznak, a felügyelő tanár kíséretében egyúttal indulnak a keleti pályaudvarról július 2-án reggel 9 óra 35 perccel a személyvonattal; gyülekezés egy órával az indulás előtt a 3. oszt. váróteremben: érkezés Stubnyafürdőre este 7 óra 15 perccel, Fülben Fülkeken 2 óra 15 perccel 2 óra 37 perccig). Azok, akik egyenesen és egyedül utaznak Stubnyafürdőre, ott a „Felvételi Jegy”-gyel nyomban jelentkeznek dr. Bolemann János főorvos urnál.

H I R E K.

Személyi hírek. Vármegyénk főispánja a folyó hó 14-én, *Osztrólczy Miklós* Zólyomvármegye főispánjának ünnepélyes beiktatására, Besztercebányára utazott, honnét e hó 16-án tért vissza székhelyére. — Ifjabb *Justh György*, a szucsányi kerület országgyűlési képviselője, a folyó hó 13-án több heti tartózkodásra Budapestre utazott.

Nögyeleti közgyűlés. A törzsi játékon mögyelet a f. hó 20-án délután 2 órakor tartja rendes évi közgyűlését. A közgyűlés egyedüli tárgya az elnöki választás lesz.

A „Tulipánkert” szövetség megalakulása
Justh Ferencné szül. *Bathhány Mária* grófnő fáradhatatlan odaadással dolgozik azon, hogy a „Tulipánkert” szövetséget, melynek magyar nemzeti irányzata ma már mindenki előtt ismeretes, a vármegye területén is megalkossa. A grófnő a folyó hó 20-án délután 3 óra alakuló nagy gyűlést hívott egybe s evégből a következő meghívót bocsátotta ki: Meghívó. A „Tulipánkert” szövetség a folyó évi május hó 20-án, délután 3 órakor a vármegyei közgyűlési termében tartja alakuló nagy-gyűlését, melyre kívül ezimzett hazafias tisztelettel meghívja *Justh Ferencné* szül. *Bathhány Mária* grófnő elnök. A meghívók a mult hét folyamán már szét is küldettek. Azok, akik esetleg tévedésből a közgyűlésre meghívót nem kaptak volna, de azon részt venni óhajtanak, lapunk útján ezuttal meghivatnak.

Bucsuést. A töröcszentmártoni magyar társadalom egy kiváló és rokonszenves tagját búcsúztatta el a f. hó 12-én *Trombauer Arpád* kir. albiróban, ki mint kuriai tanácsjegyző, Budapésre távozott. A búcsúztatás tisztán baráti körben történt. A távozó bíró baráti és ismerősei, továbbá a helybeli kir. járásbírószág személyzete a magyar kaszinó helyiségébe gyülekezett, hol kedélyes poharazás közt búcsúztak el a távozó albirótól. Az első felköszöntőt, mint a járásbírószág vezetője, *Láng Ernő* dr. mondta a távozóra. Utána *Boldis Ignác* kért szót s humoros felköszöntőjében *Láng Ernőt* éltezte. Az ügyvédi kar nevében *Loax Adolf* dr. vett búcsút a távozótól. *Kossuth Márton* nyugalmazott írodatiszt, mint volt főnökét köszöntötte fel az albirót. *Trombauer Arpád* dr. szép szavakkal előadott válszában köszönetet mondott az iránta megnyilatkozó meleg baráti érzésért

s kérte a jelenvöltoakat, hogy ezt a baráti szeretetet távozása után is tartsák meg számára. A kedélyes együttléte nek csak a késő éjjeli órák vetettek véget.

Kedvezményes áru vasuti jegyek. Emlegettük annak idején, hogy több megyei bizottsági tag indítványára a törvényhatósági bizottság előterjesztést tett az államvasutak igazgatóságához, hogy Turócszentmárton és Körömczobánya, valamint az ezen állomások közt fekvő állomásokról, tekintettel arra, hogy az olcsóbb utazás a fürdő forgalmát emelne, de tekintettel arra is, hogy igen sok szegény beteg a drága viteldíjak miatt a fürdőt nem használhatja — féláru menetjegyeket adjon ki. A törvényhatóság ezen előterjesztését az igazgatóság f. évi május hó 9-én kelt 39690. számú leiratában a következőleg intézte el:

Folyó évi február hó 7-én kelt 174/429. sz. beadványára, melyben Turócszentmárton és Körömczobánya, valamint az ezen állomások közt fekvő állomásokról Stubnyafürdőre mérsékelt áru menettéri jegyek életbelepítését kéri, van szerencsénk értesíteni, hogy e kérelem teljesítését felfőbb helyen nem hozhatjuk javaslatba, mivel hasonló természetű kirándulási helyek részére menettíjkezdvényeket, a zónadíjszabás olcsó menettáira való tekintettel, elvölbi nem engedélyeztetnek. Múltánvalva azonban a beadványban felhozott indokokat, hogy Stubnyafürdőn az újból jegyváltás. nehézségekkel jár, intézkedünk, hogy Stubnyafürdőre, ennek szomszédos és I. távolsági forgalmába eső állomásokról az újak közönség kényelme érdekében, a rendes menettíjok kétszerese mellett, rendes áru menettéri jegyek szolgáltatásának ki. Budapest, 1906. évi május hó 9-én. Méhelyi.

Tanítónői alkalmazás. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a ruttkai állami elemi iskolánál *Scholzt* Kornélné szül. *Várinyi Erzsébet* tanítónő elhalálozásával megürösödött állomásra *Soós Ida* okleveles tanítónőt egyelőre állandó helyettes tanítónőül alkalmazta.

Határrendőrségi Ruttkán. A határrendőrségi intézmény, melynek működése már eddig is sok égető kérdést hozott napirendre, nálunk is sikerrel teljesíti feladatát. A ruttkai kirendeltség vezetésében az utóbbi időben az a változás történt, hogy dr. *Nagy András* fogalmazó Zsolnára helyeztetett. Helyét *Semsey Béla* határrendőrségi felügyelő foglalta el.

Tanító gyűlés. A töröcsvármegyei általános tanító-egyesület szentmárton-blatniczai járásköre f. évi május hó 23-án Folkustalván d. e. 10 órakor kezdődő közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. A közgyűlés megváltása. 2. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 3. Gyakorlati tanítás a beszéd és értelemgyakorlatból a II-ik osztályban. Tartja Ilgó László folkustalvi áll. elemi isk. tanító. 4. Az elemi fu-tanulók kézimunkatanításáról. (Slájd.) Értekeznek *Wunder József* töröcszentmártoni áll. elemi iskolai igazgató-tanító. 5. Az új tanterv szerint kiadott tankönyvek ismertetése. Előadó *Boldizsár Boldizsár* kostyáni áll. elemi iskolai tanító. 6. Tisztújítás. 7. Indítványok. 8. A „jövő közgyűlés helyének s idejének megállapítása.

A F. M. K. E. választmányi ülése. A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület igazgató választmánya Budapestn 1906. május 24-én d. u. 3 órakor Pestvármegye székházának nagytermében (IV. kerület, Gránátos-utca. Megyeház.) évnegyedes gyűlést tart,

amelyre az igazgató-választmány tagjai ezuton is meghivatnak. Az évnegyedes gyűlés tárgysorozata: I. Az elnökség előterjesztései. II. Az elnökség időszaki jelentése: 1. Az egyesület halottjai. 2. Uj tagok. 3. Anyagi ügyek (1905. évi forgalom. 1906. január-márciusi forgalom. Hagyományok. A F. M. K. E. iparikkékek jövedelme. Leírások.) 4. A törvényhatósági választmányok működése. 5. A központ ügyforgalma. 6. Az egyesületi népkönyvtárak. 7. A nyitrai kulturház ügye. III. Az egyesület 1905. évi össz-zárszámadásai és a számvizsgáló bizottság vonatkozó jelentése. IV. Az egyesület 1907. évi költségvetése. V. Az 1906. évi közgyűlés helyének meghatározása. VI. A Borsod-Miskolci Közművelődési és Múzeum-Egyesület indítványa a közművelődési egyesületek országos szövetségének megalakítása iránt. VII. Esetleges indítványok és az elnökséghez intézendő kérdések.

Pánszláv izgatás. A Felvidéken a legutolsó választás óta annyira elfajult a pánszláv izgatás, hogy a magyarérzésű lakosoknak élete sincsen már biztonságban. Gálfacon *Olaj Györgyöt*, aki Szalácson Battik Ödönre szavazott, a nemzetiségi jelölt hívei a község korszakjában úgy megverték, hogy seibebe belehalt. A pánszlávok Besztercebánya környékén is valóságilag ildözik a magyarokat. Ha a városon kívül meglátnak valakit, aki tulipán-jelvényt visel, azonnal megtámadják és agyba-főbe verik. Így járt a minap a fabutorgyár egyik levelezője, akit még a Garam vizébe is beletaszítottak és kit csak nagynehelen lehetett megmenteni. Helyénvaló lenne, ha az ügyészség kikutatva a bujtatókat, a legenergiusabb rendszabályokat alkalmazná ellentük, mert nyilvánvaló, hogy a pánszláv agitátorok bujtották föl az égyéb-ként békés lakosokat. Nálunk még a gyermekre is átragadt ez a mania. *Idonkifalváról* írják nekünk, hogy játszó gyermekek közt is kiűtött a képviselőválasztási düh s egyik Kontsek fiut, ki a *Révay* párti volt, az apró töt csemeték fojtogatni kezdték s ha idejében nem érkezik segítség, a kis gyermeket merő játékból megfojtották volna.

Kereskedelmi iskolai vizsgálatok. A helybeli felső kereskedelmi iskola harmadéves növendékei a f. hó 14., 15. tették le az osztályvizsgálatot. A vizsgálatra jelentkezett 25 tanuló közül 18 állotta meg sikerrel helyét. A sikerrel vizsgázott tanulók érettségi írásbeli vizsgái a f. hó 16-án és következő napjaiban tartatnak meg.

Iskolalátogatás. *Kapi Gyula*, az orsz. közoktatásügyi tanács tagja, nyug. képző intézeti igazgató, mint miniszteri biztos, folyó hó 14., 15. és 16-án a zóniváraljai állami tanítóképző intézetet látogatta meg s különösen a zeneoktatást és a gyakorlati kiképzést vizsgálta meg. Nevezett miniszteri biztos a látottak és tapasztaltak fölött teljes elismerésének és megelégedésének adott kifejezést.

Leszámolás az izgató papokkal. Liptószentmiklósról írja tudósítónk, hogy *Párvy Sándor* szépesi püspök *Hlinka András* rózsahegy plébánost, a képviselőválasztások alkalmával kifejtett töt nemzetiségi izgatásaiért, nemcsak a gimnáziumnál viselt püspöki biztosi állásától mentette fel, hanem plébánosi állásától is felfüggesztette. A nevezett plébános a választás napján is oly kilívóan visel-

kedett, hogy saját paptársai, különösen pedig a hazafias piaristák, nyílt utcán hangosan adták kifejezést megbotránkozásuknak. *Jehlicska* Ferencz képviselő urra is rájár a rud. Mint értesülünk, az esztergomi érsek a nevezett urat Pozsonyból, hol igazgatásainak tág tere nyílott, *Hidaskürtre*, egy tiszta magyar községbe helyezte át. Itt majd kiporolják ő képviselőségének a reverendáját, ha érzelmeinek szabad folyást enged.

Pusztító villámcsapás. Turánból írják, hogy a f. hó 14-én délután rendkívül erős égháboru voutult végig Suttó község határa felett. Egy villám a faluhoz közel legelő nyáj közé esapott s azok közül 18 darabot agyonlőtt. Ugyanakkor Turócszentmártonban a volt Szirány-féle börgyár kéményébe is belőtt s a magányosan álló kéményt erősen megrongálta. Stubbyafürdőn pedig a mult vasárnap reggel rendkívül nagy jégeső esett s mint tudóstónk írja, a virágzásnak indult gyümölcsfákban nagy károkat okozott.

Református isteni tisztelet. Sédvny László, nyitrai református lelkész a f. hó 24-én, áldozó csütörtök ünnepe, fél 3 órakor délután, az állami iskolában isteni tiszteletet tart, melyre a más felekezeti érdeklődők is szívesen láttanak.

Felhívás. Patsch Vilmos, helybeli vasuti tisztviselő ezton is felkéri tanulóit, hogy azok, kik vele 1896. évben a turócszentmártoni kereskedelmi iskolában érettségi vizgát tettek, holléttiket levéllileg tudassák.

Megszökött kereskedő. Lamos János rutkai kiskereskedő, megunva hitelezői folytonos zaklatását, a f. hó 14-én ismeretlen helyre távozott. A hatóság keresi az elbujdosottat, fizetére pedig a boldog hitelezők átették kezeiket.

Kisebb hírek. *Krimperger József* vriczkói lakos, már kora reggel bepálinkázva ment lovaival a mezőre. Útközben a szegény lovakat hajszolni kezdte s örült iramban hajtott egy lejtős uton. Eközben kocsijáról leesve, a kerekék alá jutott s rendkívül súlyos sérüléseket szenvedett. — *Bakala Mária* vriczkói iskoláslány egy gyorsan haladó kocsikerekei alá került. A kerekék annyira összetörték a kis leányt, hogy életbenmaradásához kevés a remény.

Felölös szerkesztő: **Berecz Gyula.**

Kiadótulajdonos: **Moskóczi Ferenczné.**

A házlásszony gondoskodásán mulik a család üdve, boldogsága!

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

Kathreiner előállítási módszere révén kellemes ízd, az egészséget előmozdító és olcsó, ez által a legmegbecsülhetetlenebb előnyöket nyújtja minden háztartásnak!

Minden vásárlásnál hangsúlyozzuk kifejezetten a Kathreiner nevet és csak eredeti csomagokat kerjünk Kneipp páter védjegyével.

**Egy jó házból való,
2-3 középiskolát végzett**

FIU

**a Turócszentmártoni Magyar Nyomdában
= tanulól felvétetik. =**

Gyermekek mellé

házi teendőkhben is jártas, magyarul és németül is beszélő, 18—35 éves bönne azonnal felvétetik. Ajánlatok bizonyítványokkal, vidékiektől fényképpel is fölszerelve dr. Marton Sándor Budapest, IV., Károly-körut 24. sz. czim alá küldendők.

Fényképező gépek és az összes fényképezési kellékek Moskóczi F.-né papirkereskedésében kaphatók.

Jó minőségű czipők

nagy választékban,
olcsó árakon csakis

KLEIN SZ. divatáruházában
Turócszentmártonban kaphatók.

A Nemzeti

balesetbiztosító társaság
részére előnyös feltételek
mellett biztosításokat köt

Moskóczi József Turócszentmárton

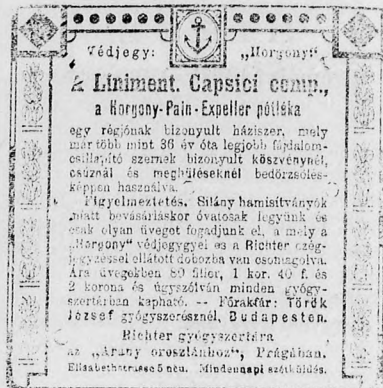
VIZSGALAPOK

A világ legjobb írógépe

a Smith Premier.

Grand Prix-vel kitüntetve a Párisi
világkiállításon.

Főképviseiő: **MOSKÓCZI FERENCZNÉ**
Turócszentmárton.

Védjegy: Horgonyy

Liniment Capsici ointm.,
a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régiónek bizonyult háziser, mely már több mint 30 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult külsőre való, csonttal és meghibéseknél bedörzsölés képpen használva.

Füzelmeztetés. Súlyos hamistványok miatt bevasárlaskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a Horgonyy védjeggyel és a Richter cégjelvényével ellátott dobozba van csomagolva. Ár: ártogóban 20 fillér, 1 kar. 40 f. és 2 korona és megvásárlván minden gyógyszerüzletben kapható. — Pirkár: Török József gyógyszerésznél, Budapestben.

Richter gyógyszerüzlet.
az Magyar országban, Prágában,
Elsőbörzsönyben. Mindennapi szétállítás.

Kapható **GAZDIK JÁNOS** gyógyszerüzletében Kőrömczban, **SCHÖNHAICH VIKTOR** gyógyszerüzletében Znióváralján és **TOPERCZER S.** gyógyszerüzletében Turócszentmártonban.

FIGYELEM!

Megbízható, legjobb minőségű, hirnemes

valódi szépeességi **lenvászon**

és **damasztáru** minden nagyobb üzletben kapható

A késmárki gyár bejegyzett védjegye:

Késmárki gyármány csak az,
VALÓDI SZEPESSEGI VÉD-
JEGY
ECHT ZIPSER
mely ezen védjeggyel van ellátva.

Hazai ipar!

kitünő minőségben, olcsó árak mellett kaphatók
Moskóczi Ferenczné
kereskedésében Turócszentmártonban.

Használt, de igen jó karban levő

2 kerékpár

eladó. — Közelebbi a kiadóhivatalban.

748/1906.

Árverési hirdetményi kivonat.

A znióváraljai királyi járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Tatra-bank végrehajthatónak Klimáczek Mihály és neje végrehajtást szenvedők elleni 2784 korona tőkekövetelés és járulécai iránti végrehajtási ügyében a beszercebányai kir. törvényszék (a znióváraljai kir. járásbíróság) területén levő, Mosóc községben fekvő, a mosóczi 28. sz. tjkvben I. 1. sor 337. hrsz. alatt foglalt ház és beltelekre, mely B. 6. a. Klimáczek Mihály és B. 7. a. Klimáczek sz. Lilge Mária nevére egészben irva van, az árverést 3200 koronában megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan **az 1906. évi július hó 21-ik napján délelőtt 10 órakor** Mosóc községében tartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alul is eladtni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsarának 10% át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kikiáltást kezelni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Znióváralján, 1906. évi május hó 15-én.

Janovják, kir. albiró.

Téli menetrend

A magyar királyi államvasutakon:

(Érvényes 1906. évi május 1-től kezdve.)

Budapest—T.-Szt.-Márton:		T.-Szt.-Márton—Budapest:	
Gyv. i. reggel 7:10, é. d. u. 1:38	i. d. u. 2:54, é. este 9:10	Szv. i. d. e. 9:35, é. este 7:52	i. reg. 8:42, é. este 7:00
Gyv. i. d. u. 3:30, é. este 10:21	i. reg. 6:08, é. d. u. 12:40	Szv. i. d. u. 5:35, é. reg. 4:18	i. este 11:35, é. d. e. 9:45
Vv. i. éjjel 11:10, é. d. e. 11:41	i. d. u. 4:57, é. reg. 5:20	Vv. Jánoshegyről i. reg. 5:07, é. reg. 8:06	i. d. u. 12:06, é. d. u. 3:27

T.-Szt.-Márton—Ruttká:		Ruttká—T.-Szt.-Márton:	
Gyv. i. d. u. 1:39, é. d. u. 1:47	i. d. u. 2:45, é. d. u. 2:53	Szv. i. este 7:54, é. este 8:03	i. reg. 8:30, é. reg. 8:40
Gyv. i. este 10:22, é. este 10:30	i. reg. 5:59, é. reg. 6:07	Szv. i. reg. 4:20, é. reg. 4:30	i. este 11:22, é. este 11:33
Vv. i. reg. 7:47, é. reg. 8:06	i. d. u. 4:45, é. d. u. 4:56	Vv. i. d. e. 11:42, é. d. e. 11:53	i. d. e. 11:16, é. d. u. 12:06

Budapest ny.—Zsolna:		Zsolna—Budapest:	
Gyv. i. reg. 7:20, é. d. u. 1:33	i. éjjel 3:46, é. reg. 9:25	Szv. i. reg. 9:20, é. este 8:30	i. reg. 7:11, é. este 5:55
Gyv. i. este 6:45, é. éjjel 12:24	i. d. u. 3:14, é. este 9:45	Szv. i. este 10:30, é. reg. 7:20	i. este 9:15, é. reg. 6:35

A os. és kir. szab. Kassa-Oderbergi vasutakon:

Kassa—Ruttká:		Ruttká—Kassa:	
Szv. i. reg. 5:45 é. d. u. 12:14	Gyv. i. reg. 4:05 é. reg. 8:33	Szv. i. reg. 7:45 é. d. u. 2:11	Szv. i. reg. 4:56 é. d. e. 11:55
Gyv. i. d. u. 12:35 é. d. u. 5:35	Szv. i. reg. 8:35 é. d. u. 4:40	Szv. i. d. u. 12:43 é. este 8:13	Gyv. i. d. u. 12:20 é. d. u. 4:55
Szv. i. d. u. 3:48 é. este 10:52	Szv. i. d. u. 2:30 é. este 8:47	Gyv. i. este 7:35 é. éjjel 12:07	Szv. i. d. u. 4:22 é. éjjel 11:35
Vv. i. este 9:50 é. reg. 5:53	Vv. i. este 10:53 é. reg. 6:14		

Ruttká—Zsolna:		Zsolna—Ruttká:	
Szv. i. reg. 6:30 é. reg. 6:58	Gyv. i. reg. 3:39 é. reg. 4:01	Szv. i. d. u. 12:35 é. d. u. 1:05	Szv. i. reg. 4:20 é. reg. 4:46
Szv. i. d. u. 2:21 é. d. u. 2:46	Szv. i. reg. 7:40 é. d. e. 8:10	Gyv. i. d. u. 5:42 é. este 6:04	Gyv. i. d. e. 11:54 é. d. u. 12:16
Szv. i. este 8:33 é. este 9:00	Szv. i. d. u. 1:55 é. d. u. 2:20	Szv. i. éjjel 11:08 é. éjjel 11:35	Szv. i. d. u. 3:34 é. d. u. 4:02
Gyv. i. éjjel 12:11 é. éjjel 12:33	Szv. i. este 9:20 é. este 9:50		

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy

DIVATÁRU-KERESKEDESEMET

régi helyiségéből a **Főtérre** (Graber üzlete mellé) áthelyeztem.

Ez alkalommal a legdivatosabb cikkekkel bővíttem ki raktáramat, miáltal azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy új helyiségemben az eddiginél is fokozottabb mértékben tudom kielégíteni tisztelt vevőim igényeit.

Kérve, hogy b. bizalmukkal továbbra is megtiszteljenek, vagyok teljes tisztelettel

KMEŤ GYÖRGY.

A Tulipánkert

hivatalos jelvényei

Moskóczi Ferenczné

könyv- és papirkereskedésében kaphatók.

Hogy hívják?

Az Ön nevezését hoz! Önnek sikere lesz! Tegyen szerencsekísérletet az itt közölt névsorban a saját nevé vagy más Önnek kedves és szerencsés név mellett levő számmal, mert

KISS szerencséje NAGY!

Ezen szerencseszámok csakis

KISS KÁROLY és TÁRSA bankházában

BUDAPEST, IV. Kossuth Lajos-utca 13. kaphatók.

Ábel 64576	Bonifác 102122	Flóris 51496	Jolán 90818	Mariska 41630	Rozina 48185
Abrahám 92348	Borbála 90798	Fodor 108118	ónás 91348	Marianné 27198	Rózsika 21897
Adám 90841	Boriska 67328	Franciska 90838	ónánthán 90658	Márk 21811	Rudolf 105983
Adél 102202	Böske 21645	Frida 21372	Jordán 32464	Mária 13276	Salamon 22155
Adolf 51500	Brigitta 20182	Fridika 20056	József 46931	Mária 20056	Sámon 22155
Adólf 21804	Camilla 46974	Frigyel 64339	József 21895	Martin 102137	Samu 60133
Adorján 8366	Carolina 24688	Fülöp 92307	Judith 92307	Márton 54436	Sénel 102185
Adrian 20070	Cecília 24785	Gábor 108796	Julia 8185	Aty 85	Sándor 37770
Adrienne 90663	Cézár 102114	Gábrriel 92484	Natild 92484	Natild 23131	Sári 51220
Agátha 67657	Clarrissa 93328	Gábrriel 60780	Juliska 90683	Naty 55	Sárota 102245
Agnes 90782	Clement 68750	Gáspár 60120	Jusztina 90798	Maxim 21506	Sebestyén 102162
Agost 106185	Constant 23116	Gebárd 24788	Kujta 106153	Ny elania 48154	Simon 22969
Agoston 90663	Córa 8190	Gedeon 108014	Kajetan 94236	elinda 103942	Szma 21512
Aladár 21816	Cornélia 15572	Gellért 13670	Kálmán 90664	elita 91531	Stefánia 100466
Alajos 90782	Cristian 27199	Gergely 39484	Kemil 90993	Szabolcs 21835	
Alajos 106039	Dániel 92320	Gertrud 93334	Karolin 54436	Mici 50129	Szaniszló 106177
Albán 91099	Dávid 94922	Géza 94558	Károly 90691	Mihály 23109	Szavator 91550
Albert 1184	Demeter 68007	Gida 91310	Katalin 102239	ikldő 8190	Szerafin 68007
Albin 12706	Demjén 90416	Gilbert 39416	Katarina 54754	liska 31942	Szerénia 102293
Albrecht 108079	Denes 23109	Gyella 27194	Kázmér 90093	Nilán 100152	Szigida 64576
Alfonz 94936	Dész 21506	Gottfrid 37760	Klemen 10924	enyhért 90939	Szabolcs 21835
Alfréd 21897	Domokos 13652	Guidó 48190	Keresztély 105959	őríc 24788	Szilárd 24776
Alice 37770	Donát 102249	Gusztáv 50926	Klára 102239	őzes 12260	Taksony 102154
Amália 21058	Dóra 54718	Gyárfás 94740	Klotild 39583	Náci 101194	Tamáras 106194
Ambrus 90671	Dorottya 48185	György 60084	Kolos 91581	Nándor 90791	Tasziló 8542
Andor 106028	Dóme 22280	Györgyike 46937	Konrád 88885	Nancis 49100	Tekla 13572
András 92600	Dömötör 90651	Gyözö 27188	Konstand 64249	Nátalia 22280	Teodor 107232
Angelika 108761	Eberhard 106062	Gyula 108983	Kornél 95330	Nelli 106162	Tercsi 90450
Anna 64582	Edith 94983	Gyuri 60113	Kornélia 21594	Kristóf 106051	Nesztli 21649
Antal 102123	Ede 67335	Habakuk 21939	Hajnalka 51235	Krisztián 91941	Nina 21898
Anton 21292	Eduard 46919	Hedvig 91934	Krisztina 91934	Nina 21898	Tibor 90650
Antonia 39461	Edvin 46919	Hedvig 91934	Krisztina 91934	Nina 21898	Tibor 90650
Aranka 51202	Elek 21920	Heléna 92350	Lajos 108019	László 91332	Laura 102193
Arisztid 48154	Elezár 4961	Henrik 108019	László 91332	Laura 102193	Olgá 39484
Armánd 107247	Elemér 91925	Hermann 91925	László 91332	Laura 102193	Olgá 39484
Armin 108404	Eliás 78455	Hermína 90681	Lázár 90797	Lea 90797	Lea 90797
Arnold 22286	Elionor 21811	Hilár 90659	Lehel 4639	Orbán 10258	Udork 51496
Aron 94961	Ella 39489	Hilda 21912	Lehel 4639	Orbán 10258	Udork 51496
Arpád 67651	Elvira 51328	Huberth 27961	Lehel 4639	Orbán 10258	Udork 51496
Arthur 37342	Elza 22267	Hugó 46788	Lehel 4639	Orbán 10258	Udork 51496
Arzén 108103	Emánuel 91343	Humbert 27961	Lehel 4639	Orbán 10258	Udork 51496
Attila 21501	Emil 93333	Ibolyka 9192	Leontin 21525	Ótóné 23121	Valéria 67620
Augusta 13276	Emília 8320	Ida 94927	Leontin 21525	Ótóné 23121	Valéria 67620
Aurél 46787	Emma 102224	Jenő 21319	Leopold 102258	Ötökár 8184	Vázur 90818
Aurélia 7500	Emőd 22269	Ika 216	Lidia 37349	Ön 22189	Venczel 21501
Balázs 102270	Endre 23127	Ilés 8369	Livia 90650	Paula 46984	Viktor 8233
Bálint 22199	Erasmus 16512	Ilma 106178	Lipót 91076	Lorenc 21525	Paulina 32088
Baltázar 51327	Erna 22155	Ilona 91081	Livia 91076	Lorenc 21525	Paulina 32088
Bandi 23126	Ernesztin 60133	Imre 90736	Lorenc 21525	Paulina 32088	
Barbara 108781	Ernö 90749	Ipoly 100606	Lóránt 95348	Péter 100488	Vilma 108397
Barnabás 103	Ervin 92590	Ince 90716	Lóránt 95348	Péter 100488	Vilma 108397
Bella 90833	Erzsébet 102160	Ince 90716	Lóránt 95348	Péter 100488	Vilma 108397
Béla 67620	Erzset 27187	Irma 32088	Lóránt 95348	Péter 100488	Vilma 108397
Bence 22182	Etel 91903	Isztván 22019	Lumilla 92340	Pongrác 21673	Virgil 13670
Benedek 46777	Eufrozina 79842	Iván 22169	Lumilla 92340	Pongrác 21673	Virgil 13670
Benjamin 8300	Eugénia 21815	Ivó 60113	Ludwig 37345	Ráta 37345	Walter 54710
Benő 21073	Eva 10728	Zabella 90943	Luiza 51327	Regina 54718	Wilhelm 21912
Bernát 39767	Ezsaia 92347	Lázor 24776	Lukács 108036	René 54718	Wladimir 108122
Berta 21512	Fábián 24772	Lőr 100488	Lukrecil 90659	René 54718	Wladimir 108122
Bertalan 108777	Fanni 8541	Izsák 46917	Mágdá 91310	Richárd 100652	Zacharias 27187
Bethold 21061	Farkas 90698	Izsa 91947	Mágdolna 90416	Róbert 90833	Zádor 4690
Bertran 90450	Felica 39582	Jakob 46936	Mátyin 9072	Rókus 67637	Zoltán 106198
Biri 67334	Féldix 54710	Janka 102258	Manfréd 23127	Róland 21068	Zsenni 107231
Blanka 22278	Ferdinánd 13260	János 92405	Manó 21816	Róman 21816	Zsigmond 21619
Bódog 37766	Ferenc 21835	Leó 90802	Margit 466	Romeo 83925	Zsina 108417
Bogdán 46931	Flóra 37787	Ioachim 91550	Márcel 105997	Róza 102142	Zsuzsanna 8184
Boldizsár 90779	Flórián 48188	Johanna 100486	Mária 102228	Rozália 54784	Xaver 13260

A szíves megrendeléseket postafordultával kérjük, hogy a kívánt szám időközben el ne adassék. — Az eddigi húzásoknál szerencsén volt már számos nagy nyereményen kívül háromszor a jutalmat 600.000 koronát — 1.800.000 és a legnagyobb főnyereményt 400.000 koronát — 400.000

Összesen 4 sorsjegyre 2.200.000 koronát igen tisztelt veivőinknek kifizetni.

KISS KÁROLY és TÁRSA

a magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték felülvizsgáló helye

Központi iroda: BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 13.

Fiókiutletek: VI., Váci-kört 5. VII., Erzsébet-kört 22.

VIII., József-kört 78.

A XVIII. sorsjáték első osztályának húzása május 23-án és 25-én.

Az I. osztályú sorsjegyek árai:
Egy nyolczad 1 kor. 50 fill.
Egy negyed 3 " "
Egy fél 6 " "
Egy egész 12 " "

Ezen jelszó Szerencse és áldás LUKÁCS VILMOS bankházában

elégéses arra, hogy szerencsesorsjegyet mindenki ezen jó hírvénnek örövid bankházból vásároljon, hol oly sokan már az első szerencsekísérletnél vagyonhoz és jóléthez jutottak.

Válassza tehát bizalommal azon számot, mely születésnapja vagy nevenapja mellett áll, mert az Fortuna istenasszony kegye folytán a kívánt eredményt meghozza Önnek!

Szerencsenaptár.

Január	Február	Márczius	Április	Május	Junius
1 93550	93544	93537	93531	93527	65221
2 93549	93542	93536	93530	93526	65220
3 93547	93541	93535	93529	93525	65219
4 93546	93540	93534	93528	93524	65218
5 93545	93539	93533	93527	93523	65217
6 93544	93538	93532	93526	93522	65216
7 93543	93537	93531	93525	93521	65215
8 93542	93536	93530	93524	93520	65214
9 93541	93535	93529	93523	93519	65213
10 93540	93534	93528	93522	93518	65212
11 93539	93533	93527	93521	93517	65211
12 93538	93532	93526	93520	93516	65210
13 93537	93531	93525	93519	93515	65209
14 93536	93530	93524	93518	93514	65208
15 93535	93529	93523	93517	93513	65207
16 93534	93528	93522	93516	93512	65206
17 93533	93527	93521	93515	93511	65205
18 93532	93526	93520	93514	93510	65204
19 93531	93525	93519	93513	93509	65203
20 93530	93524	93518	93512	93508	65202
21 93529	93523	93517	93511	93507	65201
22 93528	93522	93516	93510	93506	65200
23 93527	93521	93515	93509	93505	65199
24 93526	93520	93514	93508	93504	65198
25 93525	93519	93513	93507	93503	65197
26 93524	93518	93512	93506	93502	65196
27 93523	93517	93511	93505	93501	65195
28 93522	93516	93510	93504	93500	65194
29 93521	93515	93509	93503	93499	65193
30 93520	93514	93508	93502	93498	65192
31 93519	93513	93507	93501	93497	65191

Juli	Auguszt.	Szept.	Október	Novemb.	Deczember
1 65216	65209	65202	65211	65216	65211
2 65215	65208	65201	65210	65215	65210
3 65214	65207	65200	65209	65214	65209
4 65213	65206	65199	65208	65213	65208
5 65212	65205	65198	65207	65212	65207
6 65211	65204	65197	65206	65211	65206
7 65210	65203	65196	65205	65210	65205
8 65209	65202	65195	65204	65209	65204
9 65208	65201	65194	65203	65208	65203
10 65207	65200	65193	65202	65207	65202
11 65206	65199	65192	65201	65206	65201
12 65205	65198	65191	65200	65205	65200
13 65204	65197	65190	65199	65204	65199
14 65203	65196	65189	65198	65203	65198
15 65202	65195	65188	65197	65202	65197
16 65201	65194	65187	65196	65201	65196
17 65200	65193	65186	65195	65200	65195
18 65199	65192	65185	65194	65199	65194
19 65198	65191	65184	65193	65198	65193
20 65197	65190	65183	65192	65197	65192
21 65196	65189	65182	65191	65196	65191
22 65195	65188	65181	65190	65195	65190
23 65194	65187	65180	65189	65194	65189
24 65193	65186	65179	65188	65193	65188
25 65192	65185	65178	65187	65192	65187
26 65191	65184	65177	65186	65191	65186
27 65190	65183	65176	65185	65190	65185
28 65189	65182	65175	65184	65189	65184
29 65188	65181	65174	65183	65188	65183
30 65187	65180	65173	65182	65187	65182
31 65186	65179	65172	65181	65186	65181

Férfi számok kizárólag csak

Lukács Vilmos bankházában

BUDAPEST, V., Fűrődő-utca 10

vagy alatti czeónél kaphatók.

Az I. oszt. húzása 1906 május 23. és 25-én.